

פרק ארבעה עשר יבמות קיד חרש שנשא

עין משפט
גרי מצוה

דבר עלי ונליא - ההגה תיעוקת זכרים ונקבות: ליטיילו הסם יסחקו סם שבת היטה: **סבא לי מסתא** - דרך רה"ר בשבת: **לנכות** - הדליקה: **בעושה על דעת אביו** - שהתיעוק אופה באביו ורוחה שטח לו בןך ואביו שמע עליו דהוא כאלו הוא מלווה לעשות אצל הנך מפתחות דרב יתכן לאהודיען שנאכלו תורה אור

אמר רבי יוחנן בדמאי הקילו - ה"מ למימר דאפילו לא הקילו בדמאי כיון דאש אלא מדרבנן שאני כדקאמר לעיל אלא משום דהאי שטייטא משני בכמה דוכתי ח"ל כיון שיש לחוש לספק עבל דהוי דלורייתא החמירו חי לאו טעמא דבדמאי הקילו:

ארא רבי יוחנן ספוקי מספקא ליה - והא דקאמר הש"ס בס"פ יולא דופן (גמ' דף מ"ג וס') אליבא דר' יוחנן דלמך מופלא סמוך לאיש דלורייתא וקטן האוכל נבלות אין ב"ד מלווין להפרישו על ברייתא דמוציא ליה התם הוה מני למימר וליטעמך והא ר' יוחנן ספוקי מספקא ליה הכא אלא דבלאו הכי שפיר קאמר התם ה"ר אלחנן:

וקסבר דהוי מפרק כלחחר יד - ואת' דאפילו לא הוי כלחחר יד נמי דהא אין דישה אלא בגידולי קרקע כדלמך בפרק כלל גדול (שבת דף ע"ה וס') גבי פולע חלוון וכ"ס אע"פ דחלוון לא חשיב גידולי קרקע בהמה חשיבא גידולי קרקע כדלמך ר' בריש פ' בכל מערבין (עירובין ד' כ"ז) דממעט דגים מדכתי' בקד ולאן מה הפרט מפורש גידולי קרקע כו' זה אין לומר דהי דחשיב בהמה גידולי קרקע מ"מ כיון דגמרי' מסממין בעינן ממש שיהא גדול מן הקרקע כמו סממין דלגבי גדולי קרקע ממש לא חשיב בהמה גדולי קרקע כדמוכח בהסודר את הפועלים (כ"ז דף פ"ה וס') דמיניא דיש מה דיש מיוחד כו' ילא החולב והגוזן והמחבץ שאינם גידולי קרקע ואין פועל אוכל בו אלא גבי דבר הגדול ממש מן הארץ לא חשיבא בהמה גידולי קרקע וכן משמע בפ"ק דקדושין (ט"ז) גבי גורן ויקב וי"ל דאליטריך טעמא דהכא דמפרק כלחחר יד הוא משום ר' יהודה דכבר יש דישה שלא בגידולי קרקע דמחייב בפולע חלוון נמי משום דס' ור"ת מפרש דמפרק חייב משום ממחשך שמחליק העור ומאבות מלאכות הוא וקשה לר"י מדלמך בפ' חביט (שבת דף ק"ד וס') חולב אדם עו לתוך הקדירה אכל לא לתוך הקערה ולפי' הקונטרס חיחא דטעמא משום דכשחולב לתוך הקדירה הוי משקה הבא לחולב וחולב הוא ואין זה בורר אכל לא לתוך הקערה דבורר משקה מאוכל ודומה לנש שבורר אוכל מתוך פסולת אכל לפירוש ר"ת בין כך ובין כך ליחייב משום ממחך:

שבת דאיסור סקילה גזור רבנן כו' - קשה דלמך בפרק ארבע' (כתובות ד' ס') גונג יונק חלב בשבת קסבר מפרק כלחחר יד הוא ומשום לערא לא גזור רבנן והכא חסר ליה בשבת וליכא למימר דהתם במסוכן דאם כן אפילו מלאכה גמורה ואיטו כלחחר יד שרי וחמך ר"ת דהתם מחמת חולי והכא מחמת רעב קרי שפיר לער כדלמך בפרק שלישי דשבוטות (ד' ס' וס') נשבע על הככר ומסתכן עליה מהו מסתכן לישי ליה מר אלא מלמך עליה מהו וקשה לר"י דאם כן מאי קאמר הכא חי אלא סכנה אפילו חתולים בעלמא מותר כיון שאין בהן מלאכה גמורה ולרבי נראה דאין לו קושיו דהא אכתי לא פירש הש"ס דמפרק כלחחר יד הוא וקאמר דאפילו מלאכה גמורה מן התורה יש לו לדחות להיות מותר כיון דאיכא סכנה ור"י תיך דהך דהכא פליגא וכן משמע התם (כתובות דף ס') דלמך הלכה כר' מריגוס מכלל דאיכא דפליגי עליה ואיכא דמפרש דהכא בלעזר של בהמה איירי שמתקשה לה רוב חלב בדדיה וקשה לר"י דלמה הוי יונקיס והלא הוי יסולין לחלוב לתוך הקדירה ומיזו לפירוש ר"ת לא קשה דמסתמך כיון שהו רעבים לא היה להם שום מאכל בקדירה:

דבר מלי ונליא וליטיילו החם דאי משכרו להו מייתי להו אלמא קסבר **קמן אוכל נבלות אין ב"ד מצווין להפרישו לימא מסייע ליה לא יאמר אדם לתינוק הבא לי מפתח הבא לי חותם אלא מניחו תולש מניחו זורק אמר אביו תולש בעציץ שאינו נקוב זורק בכרמלית דרבנן: ת"ש **עובד כוכבים שבא לכבות אין אומרים לו כבה ואל תכבה מפני שאין שבידתו עליהם קמן הבא לכבות אומרים לו אל תכבה ששבידתו עליהם *א"ר יוחנן בעושה על דעת אביו דכוותיה גבי עובד כוכבים דעושה על דעת ישראל מי שרי עובד כוכבים אדעתא דנפשיה עביד ת"ש *בן חבר שרגיל לילך אצל אבי אמו עם הארץ אין חישישין שמא יאבילנו דברים שאינם מתוקנים מצא בידו פירות אין זוקק לו אמר רבי יוחנן *בדמאי הקילו אלא טעמא דדמאי הא ודאי בעא לעשורי והאמר ר' יוחנן בעושה על דעת אביו אלא רבי יוחנן ספוקי מספקא ליה קאי הכא מדחי קאי הכא מדחי ת"ש בן חבר כהן שרגיל לילך אצל אבי אמו כהן עם הארץ אין חישישין שמא יאבילנו תרומה שמאה מצא בידו פירות אין זוקק לו בתרומה דרבנן תא שמע *יונק תינוק ותולך מעוברת כוכבים ומבהמה שמאה ואין חישישין ביונק שקץ ולא יאבילנו נבלות ושרפות שקצים ורמשים ומכולן יונק מהם ואפילו בשבת ובגדול אסור אבא שאול אומר נוהגין היינו שיונקים מבהמה שחורה ביום טוב קתני מזהא אין חישישין ביונק שקץ התם משום סכנה אי הכי גדול נמי גדול בעי אומדנא קמן נמי ליבעי אומדנא אמר רב הונא בריה דרב יהושע סתם תינוק מסוכן אצל חלב: אבא שאול אומר נוהגין היינו שיונקים מבהמה שחורה ביום טוב: היכי דמי אי דאיכא סכנה אפילו ביום טוב אסור לא צריכא דאיכא צערא וקסבר מפרק כלחחר יד הוא שבת דאיסור סקילה גזור רבנן יו"ט דאיסור לאו לא גזור ביה רבנן ת"ש *לא תאכלום כי שקץ הם לא תאכלום להוהיר הגדולים על הקטנים מאי לאו דאמר להו לא תאכלו לא דלא ליספו (ה) ליה בידים תא שמע *כל נפש מכב לא תאכל דם להוהיר הגדולים על הקטנים מאי לאו דאמר להו לא תאכלו לא דלא ליספו בידים ת"ש *אמור ואמרת להוהיר גדולים על הקטנים מאי לאו דאמר להו לא תיטמו לא דלא ליטמו דאי אשמועינן שקצים משום

שבת קפ"א [ניסין ע"ה]

שבת קכ"א

ס"ה

ותוספתא דמאי פ"ב

[כתובות ד' וס"ג]

[ע' תוספתא שבת קפ"א ד"ס ע"ה]

גליון הש"ס
גמ' וזכירי דאי אשמועינן שקצים... ע"ה במכילתא דהל' בקרא דגבי שבת ונקב ונתק' להסיר גדולים על קטנים... ועי' בהשגות מנל מהא ס' ד':

ויקרא י"א

ס"ו

ס"ח

ל א מיי' ס"ג מהל' שבת הלכה ז וס"ד שם הלכה ז וס"ד מהל' מחללת אסורות הל' כו וס"ג מהל' אכל כל יב סמך עשין רמב ולאין סמך עשין רמב וס"ג מהל' שבת ע"ה י"ד סימן שבע ע"ה פ' א: ל א ב מיי' פכ"ד מהל' שבת הל' יא וע"ש מהל' וס"ג: ל ב ב מיי' שם ס"ג מהל' הלכה ז סמך שם עושין רמב סימן שלל ע"ה ס"ג: ל ג ה מיי' פ"ז מהל' מחללת אסורות הל' כו עושין רמב ס"ג מהל' וס"ג:

ל ד ו מיי' פ"ג מהל' אכל הלכה ז עושין רמב סימן שבע ע"ה פ' וס"ג:

הגהות הב"ח
(ה) גמ' דלא ליספו להו בידו: (ג) שרי' דהוא"ל יד יוחנן לעיל ומה' בעושה וכו' דנפשיה ס"ד והל"כ מ"ה אין זוקק לו והל' הכא איסורא דלורייתא: (ג) ד"ה לא תאכלום וכו' כשרי' קרי ביה לא תאכלום ס"ד:

תוספות חר מקמאי
סבבא דשעתי' דבסין אוכל נבלות דהוא"ל דרבנן ששיאס דאין ב"ד מצווין עליו להפרישו ובאיסורא דרבנן נמי ששיאס דאין אוסור' לתינוק עשה דבר זה וכו' פליג אריסורא דאין דאין דאין דאין ב"ד מצווין עליו להפרישו דמפרש דרב יצחק בר ביטנא אריסורא ליה סתפחת כו' פירשא ברה"ר אתא לקמיה דרבי פורת אמר אויל דבר פלי ופליא ולישיליה התם דאי משברו מיתו לרז אלמא קסבר קמן אוכל נבלות אין ב"ד מצווין להפרישו ואקשי' עליה מהא דתנן קמן שבא לכבות אין ששעינן לו פתי ששבידתו עלינו * ותריק ר' יוחנן בקמן העושה ע"ד אביו אבל (קמן) נכרי על דעתיה עביד:

[ועי' תוספות שבת ע"ג ד"ס מפרק וע"ע תוס' כתובות ס. ד"ס מפרק]